

Co wziąć pod uwagę karmiąc kurczęta w systemach bezklatkowych

Problem

Kurczęta muszą otrzymać odpowiednią ilość składników odżywczych by rosły i rozwijały się należycie. W systemach bezklatkowych dla wielu ptaków dostęp do karmnika oznacza rywalizację. Kurczęta z niedowagą mogą wydziobywać sobie pióra w okresie nieśności.

Rozwiązanie

W systemach bezklatkowych karma musi zostać dostarczona w taki sposób, żeby była łatwo dostępna dla wszystkich kurcząt w stadzie. Oprócz zapewnienia odpowiedniej ilości karmy należy także zwrócić uwagę na to, czy zawiera ona dobrze skomponowany skład substancji odżywczych.

Korzyści

Odpowiednia i dobrze zbilansowana dieta wspiera wzrost i rozwój kurcząt. W ten sposób poprawia ich zdrowie. Zapewnia długoterminowe korzyści, jako że odpowiednia masa ciała daje lepsze wyniki produkcji oraz obniża ryzyko wydziobania piór w okresie nieśności.

Zalecenia praktyczne

Zbyt małe rozmiary podajników karmy mogą przyczynić się do frustracji, agresji i nierównego przyrostu masy w stadzie. Należy zapewnić karmidła, które pozwolą kurczętom jeść bez nadmiernej rywalizacji. W zależności od kurnika 6-7 (czasem 10) karmień powinno zostać wprowadzonych. Dodatkowo zalecane jest łączenie karmień w bloki, w parach, tak by po jednym karmieniu niedługo następowało kolejne. W ten sposób ptaki, które nie miały dostępu do karmy za pierwszym razem, będą mogły zjeść podczas drugiego podania karmy, gdy agresywniejsze kurczęta mają mniejszą determinację. Karmidła dla kurcząt powinny być podobne do karmideł dla niosek, dzięki czemu stres związany z przeprowadzką do kurnika dla niosek będzie mniejszy. Karma śrutowana (Ilustracja 1) zamiast granulek redukuje zjawisko wydziobania piór. Rozrzedzenie o około 15 % składników odżywczych by zwiększyć ilość karmień oraz stymulacja innych zachowań związanych ze zdobywaniem pożywienia także przyczyniają się do ograniczenia wydziobania piór w fazie nieśności. W tym samym celu należy unikać nagłych zmian diety podczas odchowu. Maskowanie zmian w diecie poprzez mieszanie diet może pomóc złagodzić skutki negatywne zmiany w odżywianiu. Nierozpuszczalny żwirek odpowiedniego rozmiaru i w odpowiedniej ilości powinien zostać podany od 3 tygodnia życia, by wspomóc trawienie.

Zakres zastosowania
Temat Hodowla zwierząt
Słowa klucze Kurczęta, kurniki, karmidła i karmienie
Kontekst Przejsście do i działanie w bezklatkowym systemie dla niosek
Najlepsze dla Wszystkich systemów bezklatkowych dla niosek: kurnik, wolny wybieg oraz produkcja organiczna
Odbiorca docelowy Rolnicy I doradcy rolni

Zastosowanie na fermie

Ujęcie systemowe:

- Należy podawać karmę 6-7 (do 10) razy na dzień w zależności od wielkości kurnika i zachowania ptaków (ptaki powinny się pożywiać przy jak najmniejszej rywalizacji o dostęp do karmidła); należy łączyć karmienia w bloki.
- Należy dostarczyć karmę śrutowaną zamiast granulowanej, by zapobiegać wydziobywaniu piór.
- Należy maskować zmiany sposobu odżywiania mieszając diety.
- Po konkretne wskazówki odnośnie składników diety, należy zwracać się do producenta wykorzystywanej karmy.

Ilustracja 1: Śrutowana karma dla kurcząt (Źródło: Mona Giersberg, Utrecht University)

Ocena

- Należy zaobserwować zachowanie kurcząt podczas karmienia: jeżeli ptaki stoją rzędem aby osiągnąć karmidła, gdy zostało ono napełnione oznacza to, że są karmione za rzadko.
- Należy monitorować wagę kurcząt i porównywać wyniki ze standardami. Należy policzyć jednolitość stada, czyli proporcję kurcząt z wagą w przedziale $\pm 10\%$ przeciętnej wagi ciała w stadzie. Jednolitość o wartości $>80\%$ jest uznawana za dobrą. Największą jednolitość obserwuje się zazwyczaj w 15-16 tygodniu życia.

Dalsze informacje

Linki:

Przewodnik po najlepszych praktykach gospodarowania zapewniających dobrostan zwierząt.

https://ec.europa.eu/food/system/files/2021-06/aw_platform_plat-conc_guide-welfare-pullets_0.pdf

Informacja o projekcie Best Practice Hens

Wydawcy:

Utrecht University (UU)
Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht
<https://www.uu.nl>

Authors: Dr Mona F. Giersberg

Redaktorzy: Mariana Y. R. Couto, Ángela Morell Pérez, Mona F. Giersberg & T. Bas Rodenburg

Koordynator projektu: Prof. T. Bas Rodenburg, Utrecht University (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Aby wspierać produkcję jaj w systemach bezklatkowych i by poprawić dobrostan zwierząt konsorcjum składające się z 7 partnerów stworzy opis Najlepszych Praktyk na potrzeby Bezklatkowych Systemów Produkcji w ramach projektu pilotażowego Komisji Europejskiej, DG Sante. Opis Najlepszych Praktyk będzie źródłem wsparcia dla producentów jaj, aby zachęcić ich do przekształcenia systemu produkcji z klatkowego na bezklatkowy, w tym też na systemy produkcji organicznej.

Strona projektu: www.bestpracticehens.eu/

Media społecznościowe: Facebook i LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens)

© 2022